

ТОЛОКНОВ А. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри інформаційних технологій

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДОСТУПНОСТІ САЙТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ ЗДІБНОСТЯМИ

Як зазначається в Законі України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», одним з головних пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007. № 12, Ст.102).

Національна політика згідно з цим законом передбачає забезпечення повсюдного доступу до телекомунікаційних послуг та інформаційних ресурсів, забезпечення створення загальнодоступних електронних інформаційних ресурсів.

Також при створенні загальнодоступних електронних інформаційних ресурсів планується забезпечити зменшення нерівності в доступі до інформаційних ресурсів, насамперед осіб, які потребують соціальної допомоги та реабілітації, малозабезпечених верств населення, селян. Це також повинно стосуватися людей з обмеженими фізичними здібностями. Тому проблема доступу до інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема до Інтернет-ресурсів, для людей з обмеженими фізичними здібностями є актуальною.

13 грудня 2006 р. Генеральною Асамблеєю ООН прийнято Конвенцію про права інвалідів (Офіційний сайт Верховної Ради України. Конвенція про права інвалідів: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_g71). У статті 9 цієї Конвенції зазначено, що держави-учасниці вживають належних заходів для забезпечення інвалідам доступу нарівні з іншими до фізичного оточення, включаючи інформаційно-комунікаційні технології і системи.

11 грудня 2008 р. Консорціум W3C опублікував Керівництво щодо забезпечення доступності Web-контенту (WCAG) 2.0 (Переклад російською мовою: <http://accessibility.ru/docs/WCAG20Russian031109.html>. Оригінал цієї версії керівництва: <http://www.w3.org/TR/2008/REC-WCAG20-20081211/>), у якому надано рекомендації з адаптації Інтернет-ресурсів з метою доступності їх для людей з обмеженими фізичними можливостями: інвалідів по зору, по слуху, людей з обмеженою руховою активністю та ін.

27 грудня 2007 р. в Росії був затверджений і прийнятий в дію Державний стандарт «Інтернет-ресурси. Вимоги доступності для інвалідів по зору» (<http://protect.gost.ru/document.aspx?control=7&baseC=6&page=0&month=1&year=2011&search=52872-2007&id=173349>).

29 липня 2009 р. з метою подальшої реалізації державної політики із створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення і на виконання положень статті 9 Конвенції ООН про права інвалідів Кабінетом Міністрів України був затверджений план заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009–2015 роки «Безбар’ерна Україна» (Офіційний сайт Верховної Ради України: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=784-2009-%EF>). Проте в цьому плані відсутні пункти, які безпосередньо вказують на розробку державних стандартів доступності Інтернет-ресурсів.

Якщо розглянути сайт Верховної Ради України (<http://rada.gov.ua/>) з точки зору доступності для людей з обмеженими фізичними можливостями, то буде очевидно, що він не відповідає елементарним вимогам доступності. Наприклад, відсутня версія сайту для людей з вадами зору. Користувач з такими вадами не має можливості змінити розмір шрифту на сайті, контрастність сайту, кольорову схему. Це можна зробити лише за допомогою засобів браузера або спеціального програмного забезпечення, що не завжди веде до бажаного результату. Також навігація по сайту може бути ускладнена для людей з обмеженою руховою активністю. Відсутня можливість переходу по пунктах меню за допомогою клавіші [Tab].

На даний момент в Україні відсутні законодавчі акти та державні стандарти, що регулюють відповідність Інтернет-ресурсів правилам доступності.

Існує думка, що задоволення вимог доступності для Інтернет-ресурсів, збільшує витрати на їх створення: потрібно створення окремої версії для людей з обмеженими фізичними можливостями. Однак якщо розробники будуть слідувати принципам коректної розмітки (згідно W3C), то кардинальних змін при адаптації Інтернет-ресурсів не потрібно. Наприклад, згідно W3C потрібно розділяти розмітку web-сторінок та їх представлення за допомогою таблиць CSS. Не рекомендовано також застосовувати таблиці для оформлення web-сторінок. Але ж, наприклад, Section 508 не заперечує взагалі використання таблиць і застосування JavaScript.

Таким чином, для створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями, зокрема для забезпечення доступу до Інтернет-ресурсів, план «Безбар’ерна Україна» потребує подальшого розвитку. Крім того перехід інтернет-ресурсів органів державної влади на режим доступності насправді не потребує великих витрат.